

شۆربزیرک ئیسرائیلی

بزشیر سزبری بۆتانی
ئورشزلیما قودسی - پایتختا دو وزلاتان، هزیقا 10-2006-ئ
ستوکھۆلم - سوید، هزیقا 11-2006-ئ

www.hunername.tk
hunername@hotmail.com
babo_33@ spray.se

وینن فی گوتاری:

- 1- رۆنن سۆرچی، بزشیر سزبری بۆتانی و حرسن العبید
- 2- شاهیزک کوردی، رۆنن سۆرچی (زورنا)
- 3- گززال ئیسحاق مۆردیخای (بزی و ززیری بزرگری بو) ل گزل چزند کوردین ئیسرائیلی
- 4- حرسن العبید ل گزل هزر دو ژنین خوز، منصوره (چزپ) و نوره (راست)
- 5- ماموستا و موزیکفانی ئیسرائیلی یونا شاخام

ئرز ب فرۆکی د 13-10-2006-ئ در ژ ستوکھۆلمی چوم تزل-ئزقیقی؛ من فرۆک ل زوریخی گوهارت. ل وئ
دزی پشکینزک (کۆنترۆلرک) پر هور ژ ئالیی مۆساد-ئ قر هزبوو. گزروکین ئیسرائیلی هزر بی پشکین دزرباز
دبون، لی نر بین نروروی... نرندامین تیپا پشکینیی ل گزل گزروکین نروروی یزک ل پزی یزکی تاخفتن و
گزلرک پرس ژ وان دپرسین، پاشی ل ئودریزکی لاش و تشتین وان پشکین دکرن؛ ژ موین سزرین وان تا
نرینووکین پین وان و ژ بزرچاکیان وان تا پینلاقین وان. ژ بزر کو بی پشکینزک هوسان، دئ بالزفر بهیت رزفاندن
و بزکوو ل ناسمانی ژی دئ بهیت پزفاندن. ئیدی دورا من هات. نرندامزکی تیپا پشکینیی زانی کو نرز کوردزکی
عیراقی مز، ل سویدی دژیم:

- نرز ژ کوردان پر حرز دکم... کوردین عیراقی پر باش و هزم ژی راست دخربتن... لی مزخابنر کو رزوشا
کوردین تورکیی نر هوسانر و...

پاشی نړوی پاسپورت و بلینا من ژ من و زرگرتن و چو نیشا بزپرسي تپيا پشکينی کرن. هرقر ویتز، بزپرسي ژ ل گزل مروڅکی دی ب تزلڅوئی ناخفت... نرز ژ ترماشال گزروکین نوروپی دکم و د هزمان دزمی دز دگرنژم و سزری خو دهزژینم، دبیم کو نرو ژ پرسی بیزارن... پاشی کیس و چرنتا پشنا من ژ من و زرگرتن و ل نودیزکا بچوک پشکین کرن، هرر هوسان لاش و جلین من ژ سم ب سم... نرز هرو (ترواو) بووم و ژ نودئ دزکزتم. من دیت گالز-گالزک ل وئ دزری هزبوو. نرکک گوت هزقالین خو:

- نرف چ پشکینز؟ نرف جارا یزکی یز و یا دووماهی یز کو نرم بچن نیسرائیلی... دوگمین کراسی من ژ پشکین کرن. ما چ د ناک وان دز هزوز؟

لاورکی گوت هزقالزکی خو:

- من پشکینزک و زسان د ژيانا خو دز نر دیتیز و نر ژ بیستیز؛ گوستیک و سزعتا من ژ پشکین کرن، برچا من ژ...

دزما پرس و پشکین بیتر ژ دو سزعتان بو... لی (نرف لی لی یز و هیشتا لو لو "ال تزل-نرفی" مایز).

دزمی نرم گزشتن فروکخانا تزل-نرفی، پشکین ل وئ دزری ژ هزبوو. نرم گزروکین نوروپی ل پزی هزقدو راوزستان و ژ نوو قر تووشی پشکینزک دی بوون... نرز قی جاری ژ دوری دزکزتم و ب لرز و بزب بز پشکینا پاسپورتی قر چووم، من ب زمانی عیبرانی ل گزل کزچک پولیس ناخفت، بزکوو ژ وئ قر نرز جو هوو بووم. نروئی فیزا دا من، پاشی من ب عیبرانی سلاف ل نردامین تپيا پشکین کر و خوژ ژ وان رزگار کر و گزروککی نوروپی د هزمان دزمی دز ب دزنگرکی بلند گوت من:

- ما تول فلمی مز ی نوو ل نیسرائیلی ترماشا نا کی؟

من هرر بزرسقا وی نر دا. ژ بز کو مروڅ ژ فلمی پشکین زوو بیزار دبز... چونکوو نرز باش دزانم کو پشکین ل فروکخانا تزل-نرفی چوانر!!! نری هاوار و سرد هاوار... نرز ژ گروزان (کزیغان) فریم و ژ پشکین دزرباز بووم، لی گزروکین نوروپی تازر تووش بوون و دئ دو تاسی سزعتان وان پشکین بکن و دئ گزلک پرسان ژ وان ژ بکن. بزکوو فیزی ژ نر دن وان!!! و نرگز نر دن وان، هنگی دئ وان قرگرین نوروپی. ب راستی خوشپشکینز، خوشداستانز و هزم ژ خوشسزیرانز!!!

سترانیئز کاک رۆنن سۆرچی کوردزکی ئیسرائیلی یز، ل هولا فرۆکخانێ ل بژندا من بوو... دژما نژی نژی دیتیم، ئیدی بیهنا وی ترنگ بوو گومان بر کو نژی ژ ئالیی پۆلیسان فرهاتم گرتن، چوو دا کو ژ پۆلیسان پرسا من بکر، هنگی نژی دیتیم و گوت من:

- ئوخزی، کو من تو دیتیز... ژ من فر کو پۆلیسان رێ ل تر گرتن.
من گوتی: - ئیجار نژی ژ پشکنی رزقیم. ما نژی تر رورستم؟ نژف چ پشکنیز لۆو و و، کو ل وزلاتی و هزی؟
رۆنن سۆرچی: - ل ئیسرائیلی هر دزم پشکنین هزی. قیری ئیسرائیلز، ئیسرائیل!
من گوتی: - بزلی بزلی، ناقی وزلاتی وژی پشکنیز، پشکنین! نژف چ پشکنیز (نژف چ ئیسرائیلز)؟
پاشی کاک رۆنن سۆرچی نژی برم مالا خوز ل گوندی ئیشبولی.

رۆژرکی کاک رۆنن سۆرچی نژی برم نک هزفالزکی خوز، هونرمژند کاک یونی شاخام ل کیبوتسی گیفیمی (گوندزکی هزقبز و گشتی یز)، نژی جهوویزکی پۆلونی یز.
من گوت: - کاک رۆنن، کاک یونی شاخام موزیکا کوردی باش دژرنز. نژی 75% کورد و 25% ئیسرائیلی یز.
کاک یونی بهیست و گوت: - نژی 100% کوردم! و نژگزر تر دزم هزی، هزما سی هزیقان ل ئیسرائیلی بمینز، دا نژی دژ تر رز کارزکی باش تومار بکم.
هژی گوتتی یز کو نژی چوار ستران و پارچیزیک موزیک ژ من رز تومار کرن. من ناقی بز هزمی خوز ژی کر (دزلالی).

کاک رۆنن سۆرچی رۆژرکی نژی برم نک هزفالزی خوی عزرزب، حسن العبید، بازاری رزهتی. کاک حرسزنی دو ژن هزبوون؛ یا یزکی منصورز، نژی سی زارو هزبوون، و یا دوی نورز، رزبن زاروکی و چی نا بن.
مز قهوز قزدخوار و کاک حرسزنی ژ مز رز کادا (بزحسا) بزمالا خوز دکر، کو نژی بزری کوچر (بدو) بوون.
کادا سزروکی هوزا خوز دکر، کو 39 ژن هزبوون. ژ نشکان فر یزکی هات و سلاف کر، کاک حرسزنی گوت:
- مز نهو بزحسا باپیری تر یی گوربز هشت کریز، یی کو 39 ژن هزبوون...
من گوت: - ماشالل!

و من وینین باپیری وی ژی خورستن کو ل ئینترنیی بزلاف بکم. نژی سوز دا کو دژ من رز پزیدا بکت. کاک حرسزنی ترسیحزک پیشکیشی من کر و ژنا وی نووری ژی نانی گزم و کیک دان من.

رۆژرکی کاک رۆنن سۆرچی گوت من کو نژی و برایی خوز کاک بووعز دژ ل شاهیزکا کوردی و یزمزی و ل بازاری نیتیتوتی زورنا و دزهولی بزرن، نژی ژی ل گزل وان چووم. دژما نژم گزهشتن بز دزگرهی هولی، پاسروانزک ل وی دزری هزبوو، گوت:
- نژی دزانم کو هوون کی نژ، لی یی کو ل گزل و بیانی یز، نژی کی یز؟
رۆنن سۆرچی: - هزفالی مز یز.

نژم چوون نیت هولا شاهیی و روونستن، کاک رۆنن سۆرچی ل گزل هزفالزکی خوز مژوول بوو، ددا و دزستاند... پاسروانی هات و گوت:
- کاک بووعز، نژف موقی هز کی یز و چاوان هاتیز وزلاتی مز؟ چزکارز، یان نژ چزکارز؟ بزکوو بقز یز (خزترز)؟

بووعز: - نا، کوردز و ژ سویدی هاتیز.
پاسروان: - تو دزانی کو بز پرسیا من مزرنز. نژی پاسروانم و دقیت بزنام...
بووعز: - میهفانی مز ژ عیراقی نژ هاتیز قیری، لی بزلی ژ نژوروی، نژ ترسز.
پاسروان: - تو دزانی کو ئیشزف میهفانین فی شاهیی گزلزکن و نژگزر هزفالی و ل فی دزری خوز ببزقینز، یان کارزکی بز بکر، هنگی...
بووعز: - نا، نژف دوستی مز یز، رزبزنز. نا نا... تو چ دبیژی؟

ئۆز ل وئ شاهیئ بن پشکینیا وی پاسروانی چاققزکری، هشیار و وریا بووم و ژ وی قز ئرز ترۆریستم... دزما شاهی هزو بوو، ئزم دزرکرفتن دزرقر، کاک بووعززی خاترا پاسروانی خوژست، پاشئ کاک روئینی ژی، لی من هزر ترماشا لی نر کر، ژ بزر کو ئزوی ژ من گومان دبر کو ئرز دئ خوژ بیزقینم و چزند زاروئین کورد و یزمنی د وی هولی قز بکوژم و بجم بز هشتا یززدانی. ئانکو ب دیتتا وی کو بز هشت ئارمانجا من بوو.

ئزم قزگرریان. شرفک تاری بوو، پولیسزکی ب لایت ل یزری بازاری ئزم راوژستاندن و گوت:

- هو هو، ئرز وژ دناسم، هوون چاوانن؟ لی بی کو ل پینشیئ کی یز؟ ئرز وی نا ناسم.

روئین سوچی:- کاک سامی، ئرف کاک بز شیرز، ئزو و بابئ تر هزر روژ شرئ هرف دکن.

بز شیر دبیژر بابئ تر:- تو کوردی.

لی بابئ تر دبیژر:- ئرز نر کوردم، لی بزلی ئرز ئیرانی مز.

من گوت:- وژی سزر چاقان کاک سامی، تو کو ری کاک عزیزی؟ باوژر بکر کو بابئ تر ب زاراقا گورانی باش

تاخفر و ئرز ژی زاراقا وی پچرک دزانم، لی پر باش ژئ تیدگرهم... دز شرفا وژ خوش.

روژرکی کاک روئین سوچی تزلزفونا هرفالزکی خوژ کر، البیرت الیاس، 81-سالی یز:

- الاخ بشیر حالیا خطرانا، هو کوردي من کوردستان العراق...

البیرت الیاس:- یا هلا بالکورد و کوردستان... یا اخ بشیر، انا یهودي بغدادی و عیراقی اصیل. کنت اشتغل عازف

ناي في اذاعة بغداد و عندي ذکریات کثیرة مع الاستاذ علي مردان ومع المطرب الفنان حسن جزراوي في ستوديو

الاذاعة... ایام زمان... یامعود وین عراقنا اخذوا من عدنا؟ احنا کلنا اخوز...

ب راستی مام البیرت الیاسی دلئ من شزوتاند و من گوتئ:

- اللز یطول عمرک باعم البیرت وانشاللز انشوفک...

البیرت الیاس:- انشاللز والسلام علیکم والسلام علی الحبیبة کوردستان ام النهرین وام الخیرات...

هزر وژها مز بزحسا هونزرمزندی جو هوو کاک سالح کویتی کر (سزروکی تیپا رادیویا بزغدادئ و بابئ هونزرا

عزربی و کوردی بوو). لی مزخابنر کو ئزم هزموو پر مژوول بوون و من ئزو نر دیت. ب راستی مام البیرت

الیاس عیراقیزکی شزریفر، دوستئ کوردانز، هزر دزم د هزرا من دز یز و هیقیدارم کو جارا بهیت وی ببینم.

روژا دووماهیئ، کاک روئین سوچی گوت من کو ئزو پر مژوولز، ژ لزو رز برایی وی عوزوی دئ من بگرهینز

فرۆکخانا تزل-ئزقیئ، من ژی خوژ نامادز کر و ئزم ب ترمیپلئ چوون. دزما ئزم گز هشتن سنوورئ فرۆکخانئ،

پشکینیزک هوور ل وئ دزری هزبوو، کاک عوزوی دزنگئ موزیکا کوردی بلند کر و چکلنیزک دا پولیسئ و گوتئ:

- دز فرموو و گوهداریا موزیکا کوردی ژی بکر، خانئ.

کرچا پولیس گر نژی و تشترک نر گوت.

من گوت:- کاک عوزوی، ئرف چ گر نژین بوو؟ ئرف چ پشکین بوو؟

پاشئ ئزم چوون نیف فرۆکخانئ، عوزوی ئرز گز هاندم پشکینیزگهئ و قزگرریا، ئرز ژی ل دورئ راوژستام و ل

وئ دزری سی نیپین پشکینئ هزبوون، ماشاللز:

تیپا یزکزم

ئزندانئ قئ تیپئ ترئئ پرسا بلت و پاسپورتئ دکن، هزر وژسان گزلزک پرسین دی ژ مروقی دکن کو ل ئیسرائیلی

چ کریز و... ئیدی کرچکا پولیس بلت و پاسپورتا من ژ من وزرگرتن و چوو... پاشئ قزگرریا و ل سزر پرسین

خوژ بزردروام بوو:

- کئ تو گز هاندیز فرۆکخانئ؟

من گوت:- عوزوی ئرز گز هاندم.

پولیس:- کوا عوزوی؟

من گوت:- ئزو قزگرریایز کارئ خوژ، ئزو مژوولز...

ئیدی پشتی کو ئزوی ژ من گزلزک پرسین سزیر پرسین، چوو و بلت و پاسپورتا من نائین.

تیپا دوهرم
ئێندامین قی تیپیی چرنتر و تشتین مژ ژ مژ و زردگرن، د مژکینزکی قژ ددرینن، بین کو ژ رزخزکی تی رز دچن و
ژ رزخزکی دی دزردکرفن، وینین وان ژی تین گرتن. ئزف پشکین ساناهی یز و زوو هزو (ترواو) دبز.

تیپا سیهزم
ئێندامین قی تیپیی هزموو تشتین مژ ل سزر میزی ددرینن و یزک لژ پزی یزکی قژدکن و ب نالافزک "دزستزک"
ئزلیکترونی پشکین دکن. لاوزکی تشت و مشتین من ترفلهزف کرن؛ شووشا ترشی قزکر و باش نژ گرت (من ل
سویدی زانی)، ئیدی هزموو جل و تشتین من شل بوون؛ من سز عزتک زیزین ژ هزفالزکی خوز رز ئانی، مخابن
کو د وی شوربا ئیسرائیلی دز رزنگی وی یی زیزین تیکچوو و بوو رزسزکی کریت (ناشرین).

دریژیا فان هزر سز پشکینان ژ دو تا سز سز عزتانز. ب راستی ئێندامین پشکینیی جانی مروقی دزرتیخن. لی
دیسان نژ کامیران و شادم کو زیانزک مژزن نژ گزهشت من. ئیدی نژ خزمز نژگزر تشت و مشتین من تیک بچن و
دز بلا هزر دزم شوربا ئیسرائیلی خوشر و خوشر بز...

د دووماهیی دز، نژز هیفیدارم کو نژم کورد و فزلهستینی ژی وژک جو هیوان بین خوزدان دزولزتک سزربخوز.
هزر وزها هزموو گزلهین بندزست ژی بگزهن نارمانجین خو.

کوردین ئیسرائیلی (جو هیوان کوردستانی)
ل پزی لهزفهاتنا هزر سز رزیمین ئیرانی، عیراقی و ئیسرائیلی بزری 1951-ئ کو کوردین جو هوو ژ کوردستانی
عیراقی و کوردستانی ئیرانی ل بزغدادی کوم بکن و پاشی وان بشینن ئیسرائیلی. ئیدی نژف مروقین رزیزن وژک
مریشکان ژ ئالیی پولیس و لزشکرزین عیراقی و ئیرانی قز هاتن کومکرن... پارز، خانی و هزیبیین وان ژی هاتن
ستاندن... و پاشی ژ ئیسرائیلی رز هاتن فروتن... گزلهک جو هوو ژ کوردستانی سووریی ژی هزر ب قی ئاویی
هاتن دزرخستن، هزر وزها ژ کوردستانی تورکیی ژی... هزما نژف بوو وژدان و چاکیا مسلمانین خوزدیناس،
خوزدینترس و خوزدینیزرست، بین کو ب مروقین ژار و لاواز بازرگانیی دکن...

هزمارا کوردین جو هوو 25 000 بوو دزما گزهشتن ئیسرائیلی؛ 5 000 ژ وان زاخوی بوون. لی نوهو 000
175 کزس دبن. نژوان 35 گوند هزوز و بازارک ب ناقی کزستزل (مزعوز تسیون). نژف بازار ل دزقزرا
ئورسزلیمی و ل سزر چیبی سز هیونی دکرفز. خزلکین قی بازارئ ناقبری زاخوی، دوهوکی و سندوری نژ.

کوردین ئیسرائیلی بزری ب چوار زمانان تاخفتن؛ کوردی (کورمانجی، گورانی و سورانی)، ئارامی (کلدانی)،
عزربی و عیرانی. لی کوردی و ئارامیا وان، هزر وژک کوردین نژورویب سال بو سالی کیتر دبن، گرانتر دبن
و نامین. لی چاندا وان یا فولکلوری و ملی مایز؛ شاهی و ژنانین، چزژن و میهرزجانی کوردی وژک کزپرزشینا
و بهاری و تا دووماهیی...

هندزك ژ كوردین جو هوو ل كوردستانی مان و پتريا وان ژ بزر ستمین پرژيما عیراقی و ئیرانی بوون مسلمان و فلزه و تا فی دزمی ژی نرفین وان مانز و كورد دبیزن وان بنزجوو (پرگزرجوو، ئانكو باب و باپیرین وان جو هوو بوون).

ژ سالا 1961- ئ و تا نو هو ژی جو هوو ل عیراقی ژ ئالیی جو هوو فروشان قر تین كومكرن و فروتن؛ ژ پرژيما عبدالكریم قاسم-ی و تا پرژيما سزددام حوسین-ئ، نرو پرژيم هر موو جو هوو فروش بوون و هر م ژی ب كیشا فلزستینی دلزیستن... ب كورتی بازرگانین بیوژدان بوون و ترنی ژ بو بزرژو زندیین خور هرز دكرن...

جو هوین سو فیژتا بزری
ل سو فیژتا بزری 2 000 000 جو هوو هر بوون. پشتی نرمانا وئ و تا 1999-ئ بیهتر ژ ملیونزك جو هوو ژ ئالیی پرژيما رووسی قر سال بو سالی دهاتن كومكرن و ژ ئیسرائیلی پر دهاتن فروتن. ئیرو ژی نرف بازرگانی گرش، لی ب ئو ایزکی سست بریقر دچر...